

Tham gia của cộng đồng và các tổ chức xã hội trong quá trình tham vấn PNPCA Dự án thủy điện Xayaburi

Trịnh Lê Nguyên
Trung tâm Con người và Thiên nhiên

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Đập thủy điện Xayaburi

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Thông tin sơ bộ

- Khởi công: 2012
- Dự kiến hoàn thành: 2019
- Tổng chi phí: 3,8 tỉ đô-la Mỹ
- Chủ đầu tư: Ch. Karnchang (Thailand)
- Thông tin về đập:
 - Cao: 32.6m
 - Dài: 820m

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Thông tin sơ bộ

- Hồ chứa:
 - Dung tích: 1,3 km³
 - Diện tích lưu vực: 272.000 km²
 - Diện tích mặt hồ: 49 km²
- Công suất: 1.285 MW (tối đa)
- 2.100 người sẽ phải tái định cư
- 202.000 người chịu ảnh hưởng trực tiếp

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Lược sử phát triển đập Xayaburi

- 4/05/2007: Chính phủ Lào và công ty Ch. Karnchang ký thỏa thuận xây dựng đập Xayaburi
- 10/2008: Nghiên cứu khả thi hoàn thành
- 06/2010: Ch. Karnchang thành lập Công ty TNHH điện Xayaburi
- 08/2010: Báo cáo đánh giá tác động môi trường – xã hội hoàn thành
- 20/09/2010: Chính phủ Lào đệ trình đề xuất dự án lên UB sông Mê Kông để tiến hành PNPCHA

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Lược sử phát triển đập Xayaburi

- 20-22/10/2010: MRC khởi động quy trình PNPCHA
- 29/10/2010: Chính phủ Lào và công ty TNHH điện Xayaburi ký thỏa thuận khai thác điện
- Cuối 2010: Ch. Karnchang bắt đầu tiến hành dự án xây đập Xayaburi
- Tháng 01-02/2011: Tổ chức tham vấn PNPCHA ở Thailand, Cambodia, Việt Nam
- 19/04/2011: Ủy ban liên hợp MRC nhất trí đưa vấn đề PNPCHA lên cấp bộ trưởng để quyết định

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Lược sử phát triển đập Xayaburi

- 22/04/2011: Chính phủ Lào tuyên bố quy trình PNPCHA đã hoàn thiện
- 5/05/2011: Chính phủ Lào thuê công ty Poyry đánh giá tuân thủ của dự án đập Xayaburi theo tiêu chuẩn MRC
- 8/06/2011: Chính phủ Lào thông báo cho Ch. Karnchang tiến hành triển khai dự án
- 29/10/2011: Tổng công ty điện lực Thái Lan (EGAT) ký hợp đồng mua bán điện với Công ty TNHH điện Xayaburi

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Lược sử phát triển đập Xayaburi

- 8/12/2011: Hội đồng MRC đồng ý tiến hành các nghiên cứu về phát triển bền vững và quản lý sông Mê Kông, bao gồm tác động của thủy điện dòng chính
- 01/2012: Chính phủ Lào thuê tiếp công ty CNR đánh giá báo cáo của Poyry
- 03 - 04/2012: Hoạt động xây dựng tại Xayaburi vẫn tiếp diễn, mở rộng ra khu vực lòng sông
- 4/05/2012: Cambodia yêu cầu Lào ngừng hoạt động xây dựng đập
- 13/07/2012: Bộ trưởng Ngoại giao Lào thông báo đã tạm dừng hoạt động xây dựng đập

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Lược sử phát triển đập Xayaburi

- 7/11/2012: Lào tổ chức lễ động thổ đập Xayaburi
- 17/01/2013: Cambodia, Việt Nam và các nhà tài trợ cho MRC bày tỏ quan ngại về đập Xayaburi tại kỳ họp Hội đồng MRC
- 16/05/2013: Theo Thời báo Vientiane, đập Xayaburi Dam đã hoàn thành 9.18% tiến độ
- 24/6/2014: Tòa Hành chính Tối cao Thái Lan thụ lý đơn kiện của người dân về hợp đồng mua bán điện Xayaburi
- Tháng 8/2014: hoàn thành 40% công trình

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

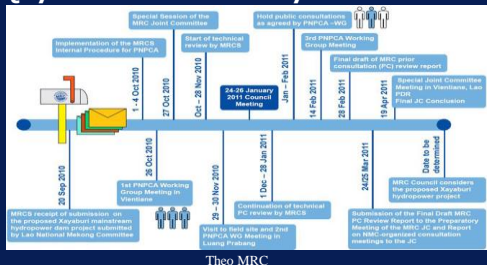

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Quy trình PNPCA của dự án Xayaburi

Quy trình PNPCA của Xayaburi

Theo MRC

PNPCA của Xayaburi

- 7 cuộc họp tham vấn được tổ chức: 03 ở Thailand, 02 ở Cambodia và 02 ở Việt Nam
- Các UB sông Mê Kông quốc gia điều phối các cuộc họp tham vấn này, theo lộ trình do Ủy ban Liên hợp đề ra vào cuối 2010

Tham vấn tại Việt Nam

Type	Number
Government Agencies	7
National (VNMC)	7
National (Ministries)	4
Provincial and City	24
Universities, Research Institutes	9
NGOs and Community Representatives	0
Others (media, freelance, foreign officials etc.)	0
MRC Secretariat	0
Total	44

Cần Thơ, 14/01/2011. Nguồn: biểu đồ: Whitehead, 2011

Tham vấn tại Việt Nam

Type	Number
Government Agencies	14
National (VNMC)	14
National (Ministries)	24
Provincial and City	0
Universities, Research Institutes	11
NGOs and Community Representatives	8
Others (media, freelance, foreign officials etc.)	3
MRC Secretariat	2
Total	62

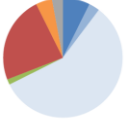

Hà Long, 22/02/2011. Nguồn: biểu đồ: Whitehead, 2011

Tham vấn tại Cambodia

Type	Number
Government Agencies	5
National (CNMC)	5
National (Ministries)	2
Provincial and District	39
Universities, Research Institutes	1
NGOs and Community Representatives	16
Others (media, freelance, foreign officials etc.)	3
MRC Secretariat	2
Total	68

Kratie, 10 Feb 2011. Chart by Whitehead, 2011

Tham vấn tại Cambodia

Type	Number
Government Agencies	10
National (CNMC)	10
National (Ministries)	15
Provincial and District	0
Universities, Research Institutes	3
NGOs and Community Representatives	10
Others (media, freelance, foreign officials etc.)	2
MRC Secretariat	3
Total	43

Sihanoukville. 28 Feb 2011. Chart by Whitehead, 2011

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Tham vấn tại Thailand

Type	Number
Government	10
Ministries, Agencies, TNMC	10
National Assembly members	0
Universities, Research Institutes	2
NGOs and Community Representatives	64
Others (media, freelance, foreign officials etc.)	0
MRC Secretariat	2
Total	80

Chiang Khong (Chiang Rai). 22 Jan 2011. Chart by Whitehead, 2011

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Tham vấn tại Thailand

Type	Number
Government	25
Ministries, Agencies, TNMC	25
National Assembly members	7
Universities, Research Institutes	3
NGOs and Community Representatives	90
Others (media, freelance, foreign officials etc.)	0
MRC Secretariat	2
Total	127

Chiangkan (Loei). 10 Feb 2011. Chart by Whitehead, 2011

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Tham vấn tại Thailand

Type	Number
Government	14
Ministries, Agencies, TNMC	14
National Assembly members	6
Universities, Research Institutes	1
NGOs and Community Representatives	102
Others (media, freelance, foreign officials etc.)	0
MRC Secretariat	2
Total	127

Muang (Nakhon Phanom). 12 Feb 2011. Chart by Whitehead, 2011

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Phản ứng của cộng đồng và các TCXH

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Phản ứng của cộng đồng và các TCXH

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Phản ứng của cộng đồng và các TCXH

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Một số nhận xét:

- PNPCA là quy trình giữa chính phủ với chính phủ của các quốc gia thành viên MRC
- Xayaburi là trường hợp đầu tiên áp dụng quy trình PNPCA. Thực tế cho thấy cần khá nhiều thời gian và nguồn lực để thực hiện
- Quy trình diễn ra phức tạp, có sự tương tác giữa nhiều bên khác nhau, ý kiến và quan điểm khác nhau

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Một số nhận xét:

- Yêu cầu thông báo "kịp thời" của Thủ tục PNPCA không được diễn giải rõ ràng. Trong khi "thông báo" liệu có triển khai dự án, ký kết các thỏa thuận mua bán điện, các hợp đồng liên quan?
- Thông tin về dự án, tác động lên môi trường và con người không được cung cấp đầy đủ và các bên được tham vấn không có đủ thời gian tìm hiểu.
- Quyết định về kết thúc/gia hạn tham vấn không được đưa ra một cách rõ ràng

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Một số câu hỏi đặt ra:

- Quy trình tham vấn PNPCA của Xayaburi đã thực sự kết thúc? Ai có quyền quyết định việc này?
- Thủ tục PNPCA có cần bắt buộc có sự tham gia và tham vấn rộng rãi?
- Quy trình PNPCA cần bao nhiêu thời gian?
- Cần tham vấn những ai?
- Nguyên tắc "chủ quyền bình đẳng" hay "chủ quyền tuyệt đối"?

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam

Xin cảm ơn!

Trung tâm Con người và Thiên nhiên
Hà Nội, Việt Nam